

Климатичните проблеми - „бич“ на новото хилядолетие

Ваня Хаджиева,
доктор по икономика

Промените в климата и последвалото глобално затопляне се превръщат в ключов акцент в началото на XXI в. Тази тема има особено отношение и към търговията с горива, с която е в пряка зависимост. Климатичните промени бяха особено актуални в рамките на последния месец. В световен мащаб се проведе няколко знакови срещи на най-високо ниво. Разглеждайки ги в хронологичен порядък, в края на май в Хамбург приключи среща на външните министри на ЕС с техните азиатски колеги, която се възприемаше като генерална репетиция, проверка, до каква степен може да се постигне съгласие по темата за промените в климата. Оказа се, че до никаква. Индия и Китай се правят на глухи. Китайският външен министър Ян Дзиечи заяви, че в никакъв случай няма да пожертва икономическия растеж на родното стопанство заради защитата на климата, и поиска, не без основание, първо развитите индустриални нации начело със САЩ да дадат добрия пример. Научните изследвания показват, че САЩ са отговорни за една четвърт от вредните емисии в атмосферата, а едва напоследък климатичните промени са важна тема в полити-

ческите дебати в САЩ. Доказа го речта на американския президент Джордж Буш, в която той засегна темата, предлагайки нов световен план срещу вредните емисии.

Юни започна със събитие с изключително голяма значимост в световен мащаб - срещата на Г-8 в Хайлигендам. Една от основните теми, които обсъждаха световните лидери беше глобалното затопляне и климатичните промени.

Договорености от срещата

Конкретен компромис по голямата тема на форума в Хайлигендам - глобалното затопляне, все пак беше постигнат. Германският канцлер Ангела Меркел, която беше и основният двигател на идеята за постигане на световен компромис по отношение на глобалното затопляне, обяви, че държавите от Г-8 ще се стремят към значително намаляване на вредните емисии в атмосферата до 2050 г. Тази формулировка въпреки изразеното от всички държавни глави, участващи във форума, задоволство обаче повдига повече въпроси, отколкото отговори. Какво означава, че „ще се стремят“ - доколко това ги задължава конкретно да намалят вредните си емисии? От уточняването на този въпрос зависи дали

компромисът действително ще проработи, или е просто поредната празна политическа фраза. Всъщност споразумението е половинчатото признание, че Г-8 просто не са успели да преодолеят съпротивата на САЩ за обвързване с конкретни цифри, като същевременно са потвърдили желанието на някои държави да намалят емисиите си наполовина. Природозащитниците обаче побързаха да разкритикуват Г-8, че не са успели да договорят конкретни цифри. Постигането на ясни цифрови параметри е важна първа стъпка, а липсата ѝ ни обрича на дълги страдания от въздействието на климатичните промени, заяви Нийл Аджър от британския Център по климатични промени „Тиндъл“. Единственото сигурно нещо в компромиса от Хайлигендам засега е годината 2050 и че ще се работи за споразумение под егидата на ООН. То евентуално трябва да наследи изтичащата през 2012 г. Протокол от Киото.

Резултатите

Испания даде член пример и непосредствено след срещата на върха в Хайлигендам прие законопроект, според който използването на поне малък процент биогориво във всички транспортни горива става задължително в Испания от 2009 г.

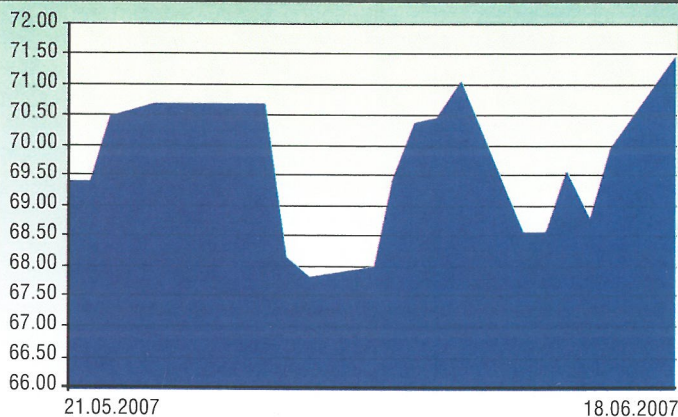
Според него от 2009 г. Всички горива трябва да съдържат поне 3.4% биодизел в себе си. Това отговаря на препоръката на Европейската комисия през 2010 г. употребата на биогорива да е 5.75%, като всяка страна сама да реши как да постигне тази цел. Испания е първата, която още отсега въвежда изискванията. В закона е предвидено европейската цел да стане задължителна от 2010

г., а от 2011 г. процентът ще е 1.9, но все още няма да е задължителен. Към момента дялът на употребата на биогорива в Испания е под 1%.

Като отзвук не закъсня и реакцията на ОПЕК, която предупреди, че биогоривата ще вдигнат цените на петрола. Генералният секретар на организацията Абдала Салем ел Барди съобщи, че страните членки на организацията са много недово-

ни от засилващата се употреба и производство на биогорива и вече са обмислили да намалят инвестициите в ново производство на петрол. Това от своя страна автоматично би вдигнало цените на суровината, от която все още са зависими повечето индустриални страни. Друго притеснение, свързано с производството на етанол, е, че ще намали производството на хранителни култури. ▣

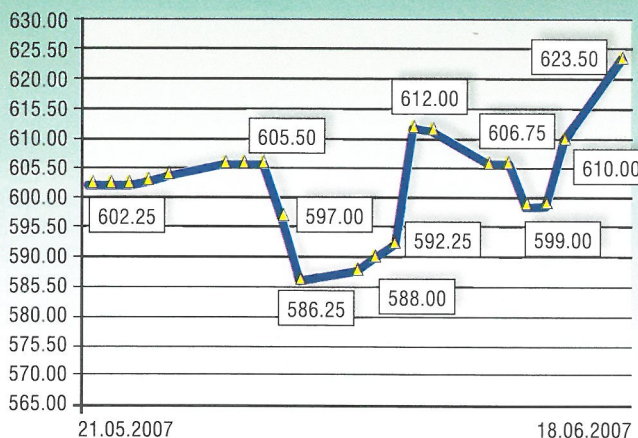
Движение при цените на петрола сорт "Брент" за периода 21 май - 18 юни 2007 г. в USD/барел

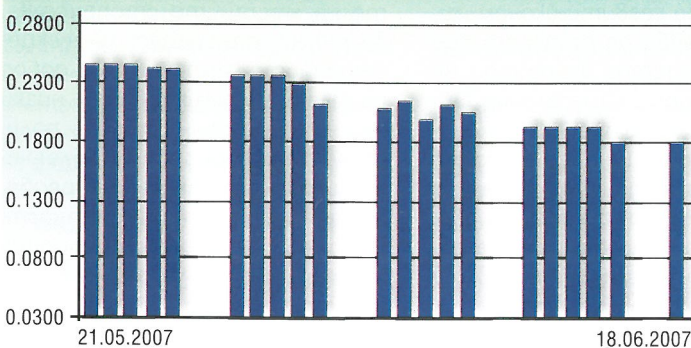
Цените на суровия петрол сорт „Брент“ запазиха стабилни ценови нива в рамките на третата десетдневка на май. В рамките на последните два работни дни започна тенденция на спадане на цената на суровия петрол като за три работни дни тя достигна най-ниското ниво от 67.84 USD/барел в рамките на анализирания период. Юни започна с възходяща тенденция, като в рамките на една работна седмица се достигна пик до ниво от 71.02 USD/барел. Динамичното движение при котировките на петрола през юни беше на седмични цикли, в рамките на които се регистрираха миниспадове и пикове. Третата седмица на месеца регистрира максималния пик в рамките на последните 30 работни дни на ниво от 71.47 USD/барел.

Движение при цените на газьола за периода 21 май - 18 юни 2007 г. в USD/тон

През втората половина на май цената на газьола запази стабилни ценови позиции от 602.25 USD/тон. В предпоследния работен ден на месеца, както и при петрола, се регистрира леко покачване до 605.50 USD/тон, последвано от чувствителен спад до 586.25 USD/тон - ниво, регистрирано на 1.06.2007 г., което е и най-ниското в рамките на анализирания период. През първата работна седмица на юни се регистрира стабилно възходящо движение на цената на газьола, като за пет работни дни е регистрирано нарастване с 24 USD/тон. За втората работна седмица може да се твърди, че се наблюдава тенденция на стабилизиране на цената на газьола с регистрирано минимално изменение в рамките на седмичната търговия с 4.25 USD/тон, а седмичната търговия завършва на 610 USD/тон. Четвъртата седмица стартира търговията от високи ценови нива - 623.50 USD/тон, като през последвалите два работни дни е достигнато ниво от 628.50 USD/тон.

Движение при цените на природния газ за периода 21 май - 18 юни 2007 г. в GBP/куб.м

В рамките на периода, обект на анализ, движението в цените на природния газ запазва стабилна низходяща тенденция. Най-високи ценови нива от 0.2455 GBP/куб. м са регистрирани в края на май. Последният работен ден на май дава тон за низходящата тенденция, която с минимални пикове се запазва до края на анализирания период. През юни както при суровия петрол и газьола, така и при природния газ ценовите флукутации може да се разграничат в седмични цикли, с ясно изразена низходяща тенденция. На 7.06.2007 г. търговията стартира от 0.2100 USD/тон, като в края на анализирания период спадът достига 0.1790 USD/тон.